

รวมคำบรรยาย

ภาคสอง สมัยที่ ๗๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ เล่มที่ ๑๒

บทบรรณาธิการ

คำถาม ประจักษ์พยานให้การชั้นสอบสวนยืนยันว่าจำเลยใช้อาวุธปืนยิงผู้เสียหาย แต่มาเบิกความในชั้นพิจารณาว่า ไม่เห็นเหตุการณ์ขณะคนร้ายใช้อาวุธปืนยิง ดังนี้ ศาลจะรับฟังคำให้การชั้นสอบสวนเพื่อลงโทษจำเลยได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๔๒๗/๒๕๖๕

บันทึกคำให้การชั้นสอบสวนของ พ. ให้การถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่าเห็นจำเลยถืออาวุธปืนลูกซองสั้นสีดำ ๑ กระบอก อยู่ในมือขวา ผู้เสียหายกับ ว. วิ่งหลบหนีเข้าไปในซอย เมื่อจำเลยวิ่งไปถึงปากซอย ก็หยุดยืนแล้วใช้อาวุธปืนดังกล่าวยิงผู้เสียหายกับ ว. ๑ นัด ส่วนที่ พ. เบิกความในชั้นพิจารณาว่า ไม่เห็นเหตุการณ์ขณะคนร้ายใช้อาวุธปืนยิง เป็นข้อกล่าวอ้างที่เลื่อนลอย เพราะหาก พ. จำไม่ได้แน่ชัดว่าจำเลยเป็นคนร้ายที่ใช้อาวุธปืนยิงไปยังกลุ่มผู้เสียหายแล้ว ย่อมไม่มีเหตุผลหรือความจำเป็นใดที่ พ. จะต้องให้การยืนยันว่าจำเลยเป็นคนร้าย การที่ พ. มาเบิกความหลังเกิดเหตุแล้วนานถึง ๑๔ ปีเศษ โดยมีข้อเท็จจริงใหม่แตกต่างไปจากเดิมเช่นนี้ ย่อมจะมีปัจจัยอื่นไปแทรกแซงกดดันให้ พ. เบิกความบิดเบือนข้อเท็จจริงเพื่อช่วยเหลือจำเลย จึงเชื่อว่าคำให้การชั้นสอบสวนของ พ. เป็นความจริงยิ่งกว่าคำเบิกความในชั้นพิจารณา และการที่ พ. เบิกความบิดเบือนข้อเท็จจริงเพื่อช่วยเหลือจำเลยดังกล่าว ถือได้ว่าเป็นกรณีที่มีพฤติการณ์พิเศษแห่งคดี จึงรับฟังบันทึกคำให้การชั้นสอบสวนของ พ. เพื่อลงโทษจำเลยได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๗/๑ วรรคหนึ่ง

คำถาม คดีฟ้องขับไล่ผู้เช่าออกจากอสังหาริมทรัพย์ โจทก์กล่าวอ้างเรียกค่าเช่าเดือนละ ๕,๐๐๐ บาท และให้ใช้ค่าเสียหาย ๓๐,๐๐๐ บาท จำเลยให้การว่า ที่ดินพิพาทเป็นที่สาธารณะ จำเลยทำสัญญาเช่ากับโจทก์โดยสำคัญผิด ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ขับไล่ ให้จำเลยชำระเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท และค่าเสียหายเดือนละ ๓,๐๐๐ บาท นับถัดจากวันฟ้องจนกว่าจำเลยจะออกจากที่ดินพิพาท ดังนี้ จำเลยจะอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๗๘๓/๒๕๖๖

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยเช่าที่ดินตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) บางส่วนของโจทก์แล้วผิดนัดไม่ชำระค่าเช่า ขอให้บังคับจำเลยรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง ขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกจากที่ดินพิพาท และชดใช้ค่าเสียหายให้แก่โจทก์ จำเลยให้การว่า ที่ดินพิพาทเป็นที่สาธารณะ

อยู่ในความดูแลของเทศบาลตำบล จำเลยทำสัญญาเช่ากับโจทก์โดยสำคัญผิด เช่นนี้ไม่มีข้อต่อสู้เรื่องกรรมสิทธิ์ เป็นคดีฟ้องขอให้ปลดเปลื้องทุกข์อันไม่อาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ และเป็นคดีฟ้องขับไล่บุคคลใด ๆ ออกจากอสังหาริมทรัพย์ แม้โจทก์จะกล่าวอ้างเรียกค่าเช่าเดือนละ ๕,๐๐๐ บาท แต่ศาลชั้นต้นกำหนดค่าเสียหายให้โจทก์เดือนละ ๓,๐๐๐ บาท ถือได้ว่าที่ดินพิพาทอาจให้เช่าได้ในขณะยื่นคำฟ้องไม่เกินเดือนละ ๓,๐๐๐ บาท เป็นคดีฟ้องขับไล่บุคคลใด ๆ ออกจากอสังหาริมทรัพย์อันมีค่าเช่าหรืออาจให้เช่าได้ในขณะยื่นคำฟ้องไม่เกินเดือนละ ๔,๐๐๐ บาท และในส่วนของศาลชั้นต้นกำหนดให้จำเลยชำระเงินแก่โจทก์ ๑๘,๐๐๐ บาท ทนายที่พิพาทในชั้นอุทธรณ์ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท ต้องห้ามมิให้คู่ความอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่งและวรรคสอง อุทธรณ์ของจำเลยได้แย้งดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานเป็นการอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงต้องห้ามตามกฎหมายดังกล่าว

คดีต้องห้ามมิให้จำเลยอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๔ วรรคสอง ตอนท้าย จำเลยยื่นคำร้องมาพร้อมกับอุทธรณ์ภายในกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์ขอให้ศาลชั้นต้นรับรองอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง ผู้พิพากษาที่นั่งพิจารณาคดีในศาลชั้นต้นมีคำสั่งในคำร้องว่า “พิเคราะห์แล้ว ข้อที่ตัดสินเป็นปัญหาสำคัญมีเหตุอันควรอุทธรณ์จึงรับรองให้อุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง” และมีคำสั่งในอุทธรณ์ในวันเดียวกันว่า “จำเลยยื่นอุทธรณ์ภายในระยะเวลาที่ได้รับอนุญาต รับอุทธรณ์จำเลย ...” เป็นการรับรองว่าอุทธรณ์ของจำเลยมีเหตุอันควรอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงได้ ถือว่าเป็นการรับรองอุทธรณ์โดยชัดแจ้งตามมาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง ตอนท้าย แล้ว

คำถาม กำหนดระยะเวลาในการบังคับคดี ศาลมีอำนาจออกคำสั่งขายหรือย่นระยะเวลาเองได้หรือไม่

โจทก์ร้องขอให้บังคับคดีภายในกำหนด ๑๐ ปี แล้ว ต่อมาโจทก์โอนสิทธิเรียกร้องในหนี้ตามคำพิพากษาให้แก่บุคคลอื่น ผู้รับโอนยื่นคำร้องขอสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแทนโจทก์และขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินของจำเลยภายในกำหนดระยะเวลา ๑๐ ปี หากศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้รับโอนสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแทนโจทก์เมื่อล่วงเลยกำหนดระยะเวลาบังคับคดีแล้ว ดังนี้ ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องจากโจทก์จะมีอำนาจบังคับคดี หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๗๘๕/๒๕๖๖

การร้องขอให้บังคับคดีซึ่งต้องกระทำภายใน ๑๐ ปี นับแต่วันมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง เป็นระยะเวลาที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑ (เดิม) ซึ่งเป็น

กฎหมายที่ใช้บังคับในขณะที่มีการขอให้บังคับคดี ศาลมีอำนาจที่จะออกคำสั่งขยายหรือย่นระยะเวลาดังกล่าวได้โดยคู่ความไม่จำเป็นต้องร้องขอ แต่จะกระทำได้ต่อเมื่อมีพฤติการณ์พิเศษ และศาลได้มีคำสั่งก่อนสิ้นระยะเวลานั้น เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุสุดวิสัยตามมาตรา ๒๓

ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ คดีถึงที่สุดแล้ว แต่จำเลยทั้งสองไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษา โจทก์ขอให้บังคับคดีและศาลชั้นต้นออกหมายบังคับคดีตามคำขอของโจทก์เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ต่อมาเมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๒ โจทก์โอนสิทธิเรียกร้องที่มีต่อจำเลยทั้งสองซึ่งรวมถึงหนี้ตามคำพิพากษาคดีนี้ให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์ ส. จำกัด วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ บริษัทบริหารสินทรัพย์ ส. จำกัด ยื่นคำร้องขอสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแทนโจทก์ และวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ บริษัทบริหารสินทรัพย์ ส. จำกัด ยื่นคำขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๔๑๘๑๓ พร้อมสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งการดำเนินการของบริษัทบริหารสินทรัพย์ ส. จำกัด ยังอยู่ในกำหนดระยะเวลาบังคับคดี ๑๐ ปี แต่ศาลชั้นต้นกำหนดนัดไต่สวนคำร้องขอสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาของบริษัทบริหารสินทรัพย์ ส. จำกัด ภายหลังจากรับคำร้องนานเกือบ ๓ เดือน แล้วมีคำสั่งอนุญาตให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ ส. จำกัด สวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแทนโจทก์ เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ซึ่งล่วงเลยระยะเวลาการบังคับคดีแล้ว แต่กรณีต้องมีการบังคับคดีต่อไปและนับได้ว่ามีพฤติการณ์พิเศษ แต่ระยะเวลาบังคับคดีได้สิ้นสุดลงในระหว่างการไต่สวนคำร้องขอสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแทนโจทก์ ทำให้ศาลชั้นต้นซึ่งเป็นศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดีไม่อาจมีคำสั่งขยายระยะเวลาบังคับคดีได้ก่อนสิ้นระยะเวลานั้นจึงมีเหตุสุดวิสัยการที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ ส. จำกัด สวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแทนโจทก์ ต้องถือว่าศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ขยายระยะเวลาบังคับคดีออกไปแล้ว เพราะมิฉะนั้นคำสั่งศาลชั้นต้นที่อนุญาตให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ ส. จำกัด สวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแทนโจทก์จะไร้ผลเพราะไม่อาจดำเนินการบังคับคดีต่อไปได้ การที่บริษัทบริหารสินทรัพย์ ส. จำกัด ยื่นคำขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๔๑๘๑๓ พร้อมสิ่งปลูกสร้างของจำเลยที่ ๒ ซึ่งถือกรรมสิทธิ์ร่วมกับนางจุลินธ์ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ ยังอยู่ในกำหนดระยะเวลาบังคับคดีตามที่ศาลชั้นต้นให้ขยาย กรณีไม่มีเหตุที่จะเพิกถอนการยึด

คำถาม กำหนดระยะเวลาบังคับคดีต้องเริ่มนับระยะเวลาสิบปี นับแต่วันมีคำพิพากษาถึงที่สุดหรือไม่

คดีที่มีคู่ความหลายคน มูลความแห่งคดีเป็นการชำระหนี้อันไม่อาจแบ่งแยกได้ จำเลยคนหนึ่งยื่นอุทธรณ์ หากศาลอุทธรณ์มิได้พิพากษากลับและศาลฎีกาไม่รับคดีไว้พิจารณา กำหนดระยะเวลาในการบังคับคดีแก่จำเลยที่มีได้ยื่นอุทธรณ์ จะเริ่มนับเมื่อใด

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๙๕๑/๒๕๖๖

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๔ วรรคหนึ่ง **หาได้บัญญัติให้ต้องเริ่มนับระยะเวลาสิบปีนับแต่วันมีคำพิพากษาถึงที่สุดไม่** ระยะเวลาบังคับคดีภายในสิบปีต้องเริ่มแต่วันมีคำพิพากษาของศาลชั้นที่สุดในคดีนั้น ทั้งการบังคับคดีเป็นสิทธิของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาที่จะบังคับคดีแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษารายใดและเป็นเรื่องเฉพาะตัวลูกหนี้ตามคำพิพากษาแต่ละราย

ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาโดยจำเลยที่ ๒ ขาดนัดยื่นคำให้การเมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ จำเลยที่ ๒ มิได้อุทธรณ์ วันสุดท้ายที่โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องปฏิบัติให้ครบถ้วนในการขอให้บังคับคดีแก่จำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาคือวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ โจทก์ยื่นคำร้องขอให้บังคับคดีแก่ทรัพย์สินของจำเลยที่ ๒ วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ และนำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินเมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๓ ล่วงพ้นระยะเวลาสิบปีนับแต่วันที่คำพิพากษาศาลชั้นต้นซึ่งเป็นวันมีคำพิพากษาของศาลชั้นที่สุดจึงต้องห้ามมิให้โจทก์ขอให้บังคับคดีแก่จำเลยที่ ๒ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๔ วรรคหนึ่ง แล้ว

แม้จำเลยที่ ๑ อุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นเกี่ยวกับการชำระหนี้อันไม่อาจแบ่งแยกได้และได้รับอนุญาตให้ทุเลาการบังคับไว้ในระหว่างอุทธรณ์ ซึ่งศาลอุทธรณ์ภาค ๑ อาจพิพากษากลับและให้มีผลถึงจำเลยที่ ๒ ที่มีได้อุทธรณ์ได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๕ (๑) แต่เมื่อศาลอุทธรณ์ภาค ๑ มิได้พิพากษากลับและศาลฎีกาไม่รับคดีไว้พิจารณาพิพากษา สิทธิในการบังคับคดีเฉพาะตัวจำเลยที่ ๒ ย่อมเกิดขึ้นนับตั้งแต่วันที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา หาใช่นับแต่วันอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ระหว่างจำเลยที่ ๑ กับโจทก์ไม่ โจทก์ขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินของจำเลยที่ ๒ เมื่อล่วงพ้นกำหนดระยะเวลาสิบปี นับแต่วันมีคำพิพากษาศาลชั้นต้น โจทก์จึงสิ้นสิทธิบังคับคดีแก่จำเลยที่ ๒

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์

บรรณาธิการ